

Oikeusministeriön EU- ja kansainvälisen toiminnan strategia ja vaalikauden 2019-2023 toimintasuunnitelma

Strategiset tavoitteet

Oikeusministeriön strategian mukaan ministeriön perustehtävänä on huolehtia oikeusvaltion toimivuudesta.

EU- ja kansainvälisen toiminnan strategialla tuetaan ministeriön yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden – yhdenvertaiset osallistumisoikeudet, oikeusjärjestyksen toimivuus, laadukas lainvalmistelu, korkealaatuinen oikeusturva, rikosvastuun toteutuminen – saavuttamista.

Tavoitteena on voimistaa EU- ja kansainvälistä yhteistyötä oikeusvaltiokehityksen vahvistamiseksi sekä globaalin vastuun edistämiseksi.

EU- ja kansainvälisellä yhteistyöllä edistetään myös oikeusministeriön kestävä kehityksen vision 2030 toteutumista.

EU- ja kansainvälisen toiminnan strategian toimeenpanemiseksi on määritelty painopisteitä ja suunniteltu toimenpiteitä. Strategiaa ja sen painopisteitä tullaan tarvittaessa tarkentamaan ministeriön strategiatyön ja uuden hallitusohjelman pohjalta.

EU/KV-toiminnan painopisteet

1. Edistämme **perus- ja ihmisoikeuksien** toteutumista sekä **demokratiaa** osallistumalla aktiivisesti EU:n ja kv. järjestöjen toimiin yhteisten arvojen vahvistamiseksi. Edistämme mahdollistavaa, selkeää ja ennakoitavaa oikeusjärjestystä.
2. Osallistumme **vastavuoroisen tunnustamisen** periaatteeseen nojautuvan oikeudellisen yhteistyön kehittämiseen EU:ssa, painopisteenä jäsenvaltioiden välisen luottamuksen vahvistaminen, viranomaisyhteistyön tehostaminen ja digitalisaation edistäminen.
3. Panostamme **monenväliseen** oikeusalan ja kansainvälistä oikeusapua koskevaan yhteistyöhön, painopisteenä YK, OECD, Euroopan neuvosto, Haagin kv. yksityisoikeuden konferenssi ja UNIDROIT.
4. Tuemme EU:n **oikeusvaltiovälineiden** vahvistamista sekä suotuisaa oikeusvaltiokehitystä erityisesti Suomen ja EU:n lähialueilla, mm. tarjoamalla asiantuntija-apua, osallistumalla kv. hankkeisiin ja toteuttamalla yhteistyöohjelmia Venäjällä ja Kiinassa.
5. Edistämme **vakavan kansainvälisen rikollisuuden ja korruption** torjuntaa osallistumalla tehokkaiden, toimivien ja oikeasuhtaisten kv. instrumenttien ja niiden soveltamisen kehittämiseen. Edistämme **uhrien oikeuksien** toteutumista.
6. Kehitämme ja edistämme **pohjoismaista** oikeusalan yhteistyötä Pohjoismaiden kesken sekä EU:n ja kv. järjestöjen puitteissa.
7. Parannamme valmiuksia toimia vaikuttavasti EU/KV-foorumeilla **osaamista** kehittämällä.

Keskeiset toimenpiteet 2021-2023

Toimenpide	Vastuutaho
Ennakoiva yhteistyö EUPJ-maiden kanssa: Portugali, Slovenia (2021), Ranska, Tsekki (2022), Ruotsi, Espanja (2023)	ESI/EUKV, osastot
Tehokas ja oikea-aikainen vaikuttaminen EU:ssa valmisteltaviin asioihin ja EU-lainsäädännön täytäntöönpano ilman viiveitä	ESI/EUKV, osastot
EU:n oikeusvaltiotoimien, perusoikeuskirjan toimeenpanon, uhristrategian, demokratiatoimintasuunnitelman, rasisminvastaisen toimintaohjelman, seksuaalivähemmistöjen oikeuksia koskevan strategian, terrorismin vastaisen agendan, ihmiskaupan vastaisen strategian sekä EU:n sisäisen turvallisuuden agendan edistäminen	ESI/EUKV, osastot
Euroopan unionin tuomioistuinasioden seurannan ja osallistumisen kehittäminen sekä Euroopan ihmisoikeussopimuksen oikeuskäytännön seurannan kehittäminen	ESI/LAKE, EUKV
Suomen puheenjohtajuus Pohjoismaiden ministerineuvostossa 2021, Pohjoismainen säädöshakuhanke	ESI/EUKV, osastot

Keskeiset toimenpiteet 2021-2023

Toimenpide	Vastuutaho
Vaikuttaminen globaalin kriminaalipolitiikan linjauksiin 2021-2026 ja niiden toteuttamiseen (Kioton kriminaalipoliittinen maailmankongressi 2021)	KRO
Kv. yhteistyö korruption torjumiseksi: raportointi OECD-suositusten täytäntöönpanosta, UNCAC-maa-arviointi, YK:n yleiskokouksen erityisistunto (2021), EU:n korruption vastaisen toimien kehittäminen	KRO
Uudet kv. sopimusneuvottelut EN:ssa (mahd. tekoälysäätely, mahd. yleissopimus asianajajien asemasta, Budapestin sopimuksen toinen lisäpöytäkirja, ympäristörikoksia koskeva sääntely); EU-US-sopimusneuvottelut pääsystä sähköiseen todistusaineistoon; Haagin konferenssin, UNIDROIT:n ja UNCITRAL:n puitteissa neuvoteltavat uudet sopimukset; riittävien resurssien varmistaminen kv. järjestöjen toimintaan osallistumiselle	DJO, YOO, KRO
Alkuperäiskansojen oikeuksien kehittäminen YK:n puitteissa	DJO
Iso-Britannian kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen (kahden- ja monenvälisen yhteistyön tarvekartoitus 2021)	EUKV, osastot
Yhteistyösuhteiden kehittäminen Yhdysvaltojen uuden hallinnon kanssa	EUKV, osastot

Keskeiset toimenpiteet 2021-2023

Toimenpide	Vastuutaho
Kiina- ja Venäjä- yhteistyöohjelmien toteuttaminen 2021 sekä linjaukset yhteistyön jatkosta (uudet yhteistyöohjelmat 2022 lähtien)	EUKV, osastot
Suomen Afrikka-strategian valmisteluun osallistuminen ja linjausten toteuttaminen (OM:n toimenpideohjelma)	EUKV, osastot
EU-rahoituksen parempi hyödyntäminen	EUKV, osastot
Laajemman osallistumisen selvittäminen YK:n ja OECD:n demokratiatyöhön	DJO, EUKV
UM:n tukeminen Suomen YK:n ihmisoikeusneuvoston jäsenyyskampanjassa sekä uuden oikeusvaltiotoimijan perustamisessa	EUKV, osastot
EUKV-osaamisen kehittäminen (EU-perehdytys ja liikkuvuus), valmiuksien kehittäminen digitaaliseen kv. yhteistyöhön pandemiaopit huomioiden	EUKV, HOO, muut osastot
VN TEAS-hanke Oikeusvaltion tila ja kehitys Euroopassa Suomen näkökulmasta (2021-2022)	ESI, DJO

Toimijat ja määrärahat

Toimintasuunnitelman valmistelu

- ESI/EUKV yhteistyössä osastojen kanssa
- EU- ja kv. valmistelijoiden verkostot ja yhteiset työtilat
- OM:n ja hallinnonalan EU- ja kv. yhteyshenkilöverkosto

Seuranta ja raportointi

- seuranta puolivuositain EUKV-ohjausryhmässä
- raportointi vuosittain OSPA:ssa

Määrärahat

- OM:n kv. yhteistyön määrärahat
- EU-hankerahoitus
- Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoitus
- OM:n osastojen ja esikunnan matkamäärärahat

OTA YHTEYTTÄ

Esikunta/EUKV/Marina Venäläinen

OM_ESI_EUKV@om.fi

OIKEUSMINISTERIÖ

www.oikeusministerio.fi

Facebook: facebook.com/oikeusministerio

Twitter: [@oikeusmin](https://twitter.com/oikeusmin)

Käyntiosoite: Eteläesplanadi 10, Helsinki

Postiosoite: PL 25, 00023 Valtioneuvosto

Vaihde: 029 516 001